

Lekcja 1: Wstęp do sztucznej inteligencji i systemów uczących się

S. Hoa Nguyen

Posługując się

- a) wiedzę zdobytą z wykładu,
- b) materiałami dostarczanymi przez słownik Wikipedia (hasło *sztuczna inteligencja* i dziedziny pochodne)
- c) materiałami umieszczonymi na stronie: <http://www.sztucznainteligencja.webpark.pl/>, oraz
- d) własną wiedzę

odpowiadaj na następujące pytania:

Zadanie 1. Twoim zdaniem które z następujących zadań wymagają inteligencji od człowieka:

- wypełnianie deklaracji PIT,
- streszczanie tekstu,
- tłumaczenie tekstu,
- klasyfikacja tekstu do kategorii tematycznych,
- odpowiadanie na proste pytania zadawane w języku naturalnym (np. polskim),
- układanie rozkładu jazdy transportu miejskiego,
- programowanie (pisanie programów komputerowych),
- programowanie kanałów telewizyjnych,
- testowanie oprogramowania,
- komponowanie muzyki,
- kierowanie samochodem.

Zadanie 2. Do czego służy *test Turinga*? Według Ciebie, żeby zdać test Turinga, co komputer musiałby umieć?

Zadanie 3. Które z następujących zadań można uznać za mieszczące się w zakresie sztucznej inteligencji:

- streszczanie tekstu,
- tłumaczenie tekstu,
- klasyfikacja tekstu do kategorii tematycznych,
- odpowiadanie na proste pytania zadawane w języku naturalnym,
- układanie rozkładu zajęć,
- rozwiązywanie układów równań liniowych,
- kierowanie samochodem.

Zadanie 4. Które z poniższych rodzajów komunikacyjnego zachowania człowieka mogą być obecnie skutecznie imitowane przez sztuczne systemy (odpowiednio oprogramowane maszyny):

- a) rozmowa towarzyska,
- b) dyskusja polityczna,
- c) dyskusja naukowa,
- d) odpowiadanie na pytania klientów w telefonicznej infolinii,
- e) odpowiadanie na pytania klientów w internetowej infolinii.

Zadanie 5. Które z następujących zadań mogą być sformułowane jako zadania przeszukiwania:

- a) streszczanie tekstu,
- b) projektowanie układów elektronicznych,
- c) rozkładanie liczb na czynniki pierwsze,
- d) rozkładanie wielomianów na czynniki,
- e) rozwiązywanie układów równań liniowych,
- f) układanie rozkładu zajęć.

Zadanie 6. Wskaż, w których z poniższych sytuacji mamy do czynienia z uczeniem się przez program komputerowy:

- a) wprowadzenie informacji do bazy danych,

- b) znajdowanie zależności między atrybutami w bazie danych,
- c) odpowiadanie na pytania do bazy danych,
- d) przewidywanie brakujących wartości atrybutów w bazie danych,
- e) kompilacja kodu źródłowego programu,
- f) automatyczne rozpoznawanie twarzy na zdjęciu.

Zadanie 7. Rozważ możliwe zastosowania sztucznej inteligencji w następujących dziedzinach:

- a) inwestycje kapitałowe,
- b) bankowość,
- c) medycyna
- d) marketing,
- e) transport publiczny.

Zadanie 8. (Zgadnij kto jest kim?) Mamy trzy osoby: Andrzej, Bronisław i Bolesław. Jeden z nich jest aptekarzem, drugi biologiem, trzeci agronomek. Jeden mieszka w Bronowicach, drugi w Baranowie, trzeci w Augustowie. Należy określić, która z tych trzech osób gdzie mieszka i jaki ma zawód. Możemy powiedzieć tylko, że:

- a) Bolesław rzadko odwiedza Bronowice, chociaż mieszkają tam wszyscy jego krewni.
- b) W tym towarzystwie jest dwóch takich, których zawód i miejsce zamieszkania zaczynają się od tej samej litery co ich imię.
- c) Żona aptekarza jest młodszą siostrą Bolesława.

Zadanie 9. (Jaka to reguła?) Trzy liczby: 2, 4, 6 stosują się do pewnej prostej zasady określającej relację między nimi. Zadanie polega na odkryciu tej zasady przez generowanie innych zbiorów złożonych z trzech liczb. Badany mówiono, czy zbiory są poprawne (+), czy niepoprawne (-). Poniżej podano fragmenty protokołów dotyczących dwóch badanych w eksperymencie. Spróbuj odkryć tę zasadę na podstawie poniższych informacji:

- a) **Protokół I: Badany:** 8, 10, 12 (+); 7, 9 11 (+); 7, 5, 3 (-); 13, 26, 28 (+); 8, 16, 18 (+); 49, 58, 100 (+); 8, 13, 15 (+); 1, 2031, 2033 (+).
Zasada jest następująca: pierwsza i druga liczba są przypadkowe a trzecia jest równa drugiej plus dwa.
Experymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.
Badany: 7, 5, 7 (-); 1, 5, 7 (+); 5, 5, 7 (-); 4, 5, 7 (+); 9, 5, 7 (-);

263, 364, 366 (+). Zasada jest następująca: pierwsza i druga liczba są przypadkowe, lecz pierwsza jest mniejsza od drugiej, a trzecia jest równa drugiej plus dwa.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.

Badany: 261, 263, 101 (-) 3, 17, 17 (-); 51, 53, 161 (+); 671, 671, 3 (-); 671, 673, 900 (+); 42, 43, 45 (+); 41, 43, 42 (-); 41, 43, 67 (+); 67, 43, 45 (-). Zasada jest następująca: druga liczba jest przypadkowa, i albo pierwsza liczba równa się drugiej minus dwa, a trzecia jest przypadkowa, lecz większa od drugiej, albo też trzecia liczba jest równa się drugiej plus dwa, a pierwsza jest przypadkowa, lecz mniejsza od drugiej.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. (Badany zrezygnował po 50 minutach).

- b) **Protokół II: Badany:** 4, 6, 8 (+) 6, 8, 10 (+). Zasada jest następująca: dodaje się dwa do pierwszej liczby i dwa do drugiej.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.

Badany: 8, 10, 12 (+). Zasada jest następująca: jest to postęp arytmetyczny parzystych liczb całkowitych.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.

Badany: 13, 15, 17 (+). Zasada jest następująca: jakiegokolwiek trzy dodatnie liczby całkowite.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.

Badany: 3, 5, 7 (+). Zasada jest następująca: są to jakiegokolwiek trzy liczby.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.

Badany: -11, 0.999, 22/7 (+). Zasada jest następująca: są to jakiegokolwiek trzy liczby ze znakami lub bez.

Eksperymentator: To nie jest zasada, o którą mi chodzi. Proszę kontynuować zadanie.

Badany: 8, 6, 4 (-)...

W tym momencie Badany 2 zdołała sformułować poprawną zasadę. Jak ona brzmi?

Zadanie 10. (Mądrzy filozofowie) Na pewnym dworze cesarskim postanowiono dokonać cięć budżetowych. Okazało się, że zatrudnionych jest aż 100 filozofów. Cesarz postanowił ich po prostu skrócić o głowę, ale w którymś momencie tknęło go sumienie i stwierdził że trzeba dać im jakąś szansę. Wymyślił więc następującą metodę egzekucji:

- filozofów ustawiono w rzędzie, jednego za drugim, obróconych w tę samą stronę;

- żaden z filozofów nie może się oglądać, widzi tylko (wszystkich) kolegów przed sobą; słyszy też co powiedzieli stojący za nim;
- każdemu z filozofów założono na głowę czapczkę koloru czarnego lub białego, żaden z filozofów nie wie co ma na głowie. W praktyce można uznać, że czapczki zakładał kat już po ustawieniu filozofów w rząddek (np. idąc od tyłu);

Kat rusza od końca, od filozofa - tego który widzi wszystkich pozostałych; przy każdym filozofie zatrzymuje się i zadaje pytanie *'jakiego koloru czapkę masz na głowie?'*; jeśli filozof odpowie dobrze, może wracać do domu, jeśli nie, traci głowę; filozofom nie wolno modulować głosu, ani w ogóle nic poza oznajmieniem *'czarna'* lub *'biała'*. Okazało się, że filozofowie są warci swojej pensji, bowiem wymyślili strategię zgodnie z którą 99 przeżyje na 100 (a ew. jeden może mieć pecha). Co to za strategia?